

29 d'octubre de 2019

El secretari del Govern

Comunicació

al Govern sobre la consulta pública prèvia a l'elaboració d'un projecte de decret de la Xarxa Nacional d'Emancipació Juvenil.

L'article 36 de la Llei 33/2010, de l'1 d'octubre, de polítiques de joventut, disposa que la Xarxa Nacional d'Emancipació Juvenil s'ha de regular per reglament, el qual n'ha de determinar les característiques i les funcions, i els criteris de qualitat dels equipaments i els serveis que la componen.

Igualment, la necessitat d'aquest desplegament normatiu es troba justificada per la manca d'adaptació de la normativa vigent a la realitat actual dels serveis d'informació, orientació i assessorament juvenil que componen la Xarxa Nacional d'Emancipació Juvenil. Aquesta mancança normativa comporta, també, que a nivell legal no es puguin tenir en compte les característiques i la pluralitat de la joventut catalana actual.

En aquest context, és necessari tramitar un projecte de decret que s'adapti a la realitat i que s'adeqüi a la Llei 33/2010, de l'1 d'octubre, de polítiques de joventut.

Per tot això, a proposta del conseller de Treball, Afers Socials i Famílies, el Govern

Pren coneixement de la consulta pública prèvia a l'elaboració d'un projecte de decret de la Xarxa Nacional d'Emancipació Juvenil, amb el contingut que s'annexa.

Annex

Consulta relativa al Projecte de decret de la Xarxa Nacional d'Emancipació Juvenil.

1. Problemes que es pretenen solucionar amb la iniciativa.

La normativa que actualment regula els Serveis d'Informació Juvenil de Catalunya es conforma pel Decret 297/1987, de 14 de setembre, pel qual es regula l'obertura i el funcionament dels Serveis d'Informació Juvenil (Decret 297/1987), i per l'Ordre de 7 d'octubre de 1987, per la qual es concreten les condicions d'obertura i funcionament dels Serveis d'Informació Juvenil (Ordre de 7 d'octubre de 1987) i l'Ordre d'11 de novembre de 1994, per la qual es regulen les relacions dels Serveis d'Informació Juvenil amb la Secretaria General de Joventut (Ordre d'11 de novembre de 1994).

El Decret 297/1987 va regular per primera vegada a Catalunya tots aquells centres que tenen per objecte l'exercici d'activitats de caràcter informatiu adreçades a les persones joves i prestades directament al públic. Per la seva banda, l'Ordre de 7 d'octubre de 1987 bàsicament va entrar a regular dues qüestions: (i) la classificació d'aquests serveis i els seus requisits segons si són Punts Informació Juvenil o Oficines d'Informació Juvenil i (ii) el procediment per ser considerats com a tal; sense entrar a definir les prestacions que havien d'oferir al públic. Més endavant, l'Ordre d'11 de novembre de 1994 va establir que tots aquests serveis formarien part de la Xarxa Catalana de Serveis d'Informació Juvenil, i va definir alguns mecanismes de col·laboració entre aquests serveis i la Secretaria General de Joventut (actualment Direcció General de Joventut).

La normativa esmentada, degut als múltiples canvis normatius i socials que hi ha hagut al llarg dels darrers trenta anys, ha quedat obsoleta i totalment superada, cosa que fa més difícil poder donar resposta de manera adequada a les necessitats de les persones joves de Catalunya. A continuació, es posen de manifest alguns dels problemes associats a la regulació actual:

En primer lloc, la classificació, definició i característiques d'aquests serveis han canviat per adaptar-se a les necessitats de les persones joves d'arreu del territori (que s'han anat identificant, també, a través de la implementació dels propis serveis). Des de fa un temps, els Serveis d'Informació Juvenil han passat a compondre-se per les Oficines Joves i els Punts Joves.

Les Oficines Joves estan plantejades com a nodes per donar suport als Punts Joves ubicats dins el seu àmbit d'actuació, que és d'abast comarcal. Aquesta relació no està definida normativament i per tant, no es pot garantir que totes les Oficines Joves es coordinin amb els Punts Joves de la mateixa manera. Això implica que els serveis oferts als Punts Joves poden ser diferents arreu del territori, cosa que repercuteix en els destinataris finals, que poden rebre una atenció desigual en funció del servei al qual s'adrecin.

En segon lloc, el contingut dels serveis que s'han d'oferir des dels Serveis d'Informació Juvenil no es defineixen a la normativa actual. De nou, la falta de regulació no permet garantir una prestació de serveis de manera igualitària arreu del territori ni que es compleixi amb uns estàndards de qualitat.

En aquesta línia, és considera imprescindible definir el contingut d'aquests serveis i la manera com es presten. Actualment, els Serveis d'Informació Juvenil ja no es poden concebre com uns centres a través dels quals simplement es posa a disposició dels ciutadans certa informació d'interès. Amb els avenços tecnològics que s'han viscut en els darrers anys, a les persones joves ja no els cal adreçar-se a aquests centres per aconseguir certa informació d'interès, sinó que, en general, ja la tenen al seu abast. La funció d'aquests serveis, per tant, ha de ser orientar-los en la tria d'aquesta informació i assessorar-los de manera personalitzada, per tal que en puguin fer l'ús més adequat a les seves necessitats.

En tercer lloc, la normativa vigent tampoc té en compte que actualment ens trobem davant d'un model d'administració electrònica, on l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació ha de ser la via principal de relació entre ciutadans i administració. Per exemple, cal introduir el procediment amb mitjans electrònics per constituir-se com a servei d'informació juvenil. En el mateix sentit, cal tenir en compte que els treballadors d'aquests serveis ja no només es relacionen amb els ciutadans de manera presencial; sinó que també ho fan a través de mitjans digitals. Amb el nou decret es vol fomentar la digitalització i la bidireccionalitat d'aquests serveis.

Finalment, s'ha detectat que la descentralització de la prestació de la informació és mol útil per fer-la arribar a més destinataris (per exemple, oferint-la als instituts). Cal regular aquesta nova forma de prestar els serveis i els seus requisits mínims, com per exemple, les hores que mínimes que s'hi han de dedicar.

Tota aquesta problemàtica ja es va posar de manifest amb l'aprovació de la Llei 33/2010, de l'1 d'octubre, de polítiques de joventut. Aquesta llei, que va desplegar per primera vegada la competència exclusiva en matèria de Joventut que té atribuïda la Generalitat de Catalunya, va preveure la creació de la Xarxa Nacional d'Emancipació Juvenil (XNEJ) a través d'un nou reglament (actualment s'anomena decret) que ha d'agrupar tots els Serveis d'Informació Juvenil de Catalunya. La finalitat última d'aquests serveis, actualment denominats Serveis d'Informació, Orientació i Assessorament Juvenil (SIOAJ) és facilitar l'emancipació de les persones joves. És necessari, doncs, donar compliment a l'obligació legal de desenvolupar aquest decret.

Aquesta situació afecta a 310 SIOAJ (dels quals n'hi ha 265 d'actius) repartits pel territori català i als nous ens locals o entitats que sol·licitin el reconeixement com a SIOAJ i l'adherència a la XNEJ. Els SIOAJ poden ser gestionats per ens públics i per entitats sense ànim de lucre, les quals han de tenir vocació de servei públic. Del total dels serveis actius hi ha 14 centres de titularitat privada.

Els afectats són els propis serveis de la XNEJ, els nous ens locals o entitats que sol·licitin formar-ne part, els treballadors dels SIOAJ, i el conjunt de persones joves que s'hi adrecin per a utilitzar-ne qualsevol servei. També en resulta afectada l'Administració de la Generalitat, que actualment no disposa de les eines adequades per aplicar criteris actualitzats que vetllin per la qualitat dels SIOAJ.

Les conseqüències de no elaborar aquest nou decret implicarien la no adaptació dels SIOAJ a les diverses necessitats i realitats juvenils que hi ha a Catalunya i per tant, no es podria donar una resposta efectiva i igualitària a les persones joves que ho sol·licitessin.

Si l'administració de la Generalitat no intervé, persistirà l'incompliment de l'obligació legal de desenvolupar la XNEJ a través d'un decret, d'acord amb la Llei 33/2010, de l'1 d'octubre.

2. Els objectius de la iniciativa.

Els objectius a assolir amb la norma que es proposa són:

Donar compliment a l'obligació legal de la Llei 33/2010, de l'1 d'octubre.

Garantir que els SIOAJ de tot el territori prestin serveis adaptats a les necessitats i a la realitat dels joves i amb uns estàndards mínims de qualitat. En especial, es vol vetllar perquè els SIOAJ treballin per la igualtat d'oportunitats i emancipació dels joves i en igualtat de condicions entre ells.

Millorar els mecanismes de coordinació i col·laboració entre els organismes i institucions que participen en la XNEJ.

Facilitar el control de les entitats i ens locals pel que fa al compliment dels requisits per funcionar com a SIOAJ.

Reforçar la seguretat jurídica en la prestació de serveis.

3. Les possibles solucions alternatives regulatòries i no regulatòries.

L'opció de no fer res i mantenir vigent la normativa actual resulta inadequada perquè els problemes detectats són suficientment greus com per a considerar que no es pot seguir en la situació actual.

Aquesta opció suposa:

Incomplir el manament legal de la Llei 33/2010, de l'1 d'octubre, de polítiques de joventut, que obliga a desenvolupar el XJEC a través d'un reglament.

Mantenir una normativa obsoleta i inadaptaada als canvis socials i normatius que hi ha hagut des del moment de la seva publicació. No estan definits normativament un estàndards mínims de qualitat sobre els equipaments i els serveis en tot el territori.

Emprar uns instruments de coordinació i col·laboració no definits normativament i no vinculants.

Les oficines joves actuen amb un ample marge de decisió sobre els serveis que presten, la

relació amb els usuaris i la descentralització dels serveis. Les hores d'atenció mínimes definides en la normativa vigent (20 hores setmanals) no s'adapten a les necessitats dels joves i per prestar el servei no s'exigeixen títols específics de formació en matèries relacionades amb l'orientació als joves.

En tant que la normativa actual no regula tots els aspectes que incideixen en la pràctica i funcionament dels SIOAJ, s'ha d'elaborar i aprovar una norma que supleixi aquest buit legal i aporti seguretat jurídica en aquest àmbit. Si bé és cert que fins a la data s'ha superat aquesta falta de regulació normativa a través de la coordinació i col·laboració entre els equipaments i l'administració, manca una base jurídica clara que permeti a tots els actors implicats en la XNEJ actuar tenint un marc legal sòlid.

Cal recordar que la normativa vigent no regula, entre d'altres aspectes ja esmentats, les Oficines Joves ni els serveis que presten els SIOAJ (assessories i accions de dinamització de la informació), les activitat de descentralització d'aquests serveis i la forma de relació entre els Punts Joves i les Oficines Joves. Així mateix, l'actual normativa queda obsoleta pel que fa a les hores mínimes d'atenció, que no s'ajusten a les necessitats de les persones joves.

S'opta per la regulació mitjançant decret perquè, en primer lloc, és la forma jurídica que s'exigeix legalment a través de l'article 36 de la Llei 33/2010, de l'1 d'octubre. En segon lloc, és la norma que escau per a l'objecte que es proposa regular i per assolir els objectius esmentats a l'apartat anterior. Finalment, la normativa que cal derogar (a banda de les dues ordres que la desenvolupen) és un decret.

Aquesta opció inclouria les mesures o solucions següents:

Definir i concretar les funcions del XJEJ i establir una comissió tècnica.

Homogeneïtzar els serveis oferts pels SIOAJ en tot el territori. En concret: (i) regular les diferents tipologies de SIOAJ, les seves funcions, els diferents nivells d'atenció a les persones joves, el procediment d'adscripció i integració a la XNEJ i les causes d'exclusió, (ii) regular els requisits tècnics mínims dels equipaments i criteris de qualitat homogenis i (iii) reconèixer i regular de manera clara les hores de contractació, el nivell acadèmic i les funcions dels professionals que presten serveis als SIOAJ.

Derogar la normativa reglamentària vigent (Decret 197/1987; Ordre de 7 d'octubre de 1987 i Ordre d'11 de novembre de 1994).

4. Necessitat i oportunitat de l'aprovació de la norma.

L'impacte per a les administracions públiques és beneficiós perquè simplifica i clarifica la normativa en l'àmbit dels SIOAJ, fent més fàcil l'establiment i el control dels estàndards de qualitat i requisits tècnics mínims que han de tenir tots els centres que estiguin adscrits a la XNEJ. A més a més, situa en el pla normatiu els SIOAJ, d'acord amb la Llei 33/2010, de l'1 d'octubre, facilitant el seu establiment com a eix clau d'actuació en les polítiques de joventut

que es portin a terme des de l'administració de la Generalitat.

Cal dir que la publicació d'aquest decret no incidirà en els recursos personals i/o materials de l'administració de la Generalitat (en concret, de la Direcció General de la Joventut i l'Agència Catalana de la Joventut) ni en els seus pressupostos. Actualment ja hi ha un equip de persones que s'encarrega de la relació amb els SIOAJ i del seu correcte funcionament, i es preveu que pugui continuar-ho fent de la mateixa manera amb el nou marc legal.

Els centres i entitats que estiguin constituïts com a SIOAJ o que vulguin adherir-se a la XNEJ també reben un impacte positiu amb l'elaboració del nou decret. Augmenta la seva seguretat jurídica i es clarifiquen els seus drets i obligacions: es regula l'acollida dels nous serveis a la XNEJ, les seves funcions i característiques, com han de ser els espais, i quines són les funcions dels professionals, entre d'altres. En definitiva, disposaran en un únic text normatiu (amb voluntat de ser molt més exhaustiu i complet que els actuals), de tot allò referent a la seva regulació; la qual cosa facilitarà el seu coneixement sobre les obligacions o procediments legals als quals estiguin subjectes.

Des de l'equip de la coordinació de la XNEJ s'ha encarregat un estudi, del que s'informarà a les entitats, que valorarà els potencials costos en què podrien haver d'incórrer algunes entitats per adaptar-se a la nova normativa. Pel que fa a les càrregues administratives, es treballa en la direcció de reduir-les al màxim i aconseguir que la relació entre els SIOAJ i l'administració el màxim d'eficient possible.

En aquest sentit, en la mesura que la regulació d'aquests espais tingui un marc normatiu adequat i adaptat a la realitat, els treballadors dels SIOAJ també veuran incrementat el seu reconeixement com a professionals. Pel que fa a la possible major formació que se'ls exigirà, es tindran en compte les persones que actualment treballen als SIOAJ i que compleixen amb els requisits vigents per tal que no afecti negativament els seus llocs de treball. Així mateix, les persones joves que rebien aquesta atenció podran rebre-la amb uns nivells mínims de qualitat garantits, independentment d'on resideixin.